

Leto VI.

V Ljubljani, 21. maja 1910.

Štev. 5.

O higijeni človeškega telesa.

Črtice s predavanja gosp. dr. Dem. Bleiweisa vit. Trsteniškega.

Sedaj nekaj opazk o higijeni naših ust in zob. Kakor znano, je tudi v normalnih razmerah v ustni duplini vse polno bakterij, ki se tu vsled zastajanja jedil, v gnilih zobeh itd. posebno lahko razmnože in povzročajo različna obolenja. Znano je, da prodirajo roditelji najrazličnejših bolezni skozi usta v naše telo. Radi tega je temeljito čiščenje ust in zob ena prvih higijenskih zahtev. Glede zob je naglašati, da ne smemo čistiti le njih sprednje plasti, važno je, da čistimo tudi njih zadnjo plast in posebno potrebno je snaženje najbolj zadaj ležečih zob in kotičkov. Tudi ni vseeno, kdaj si čistimo zobe. Ponavadi se vrši to pri jutranji toaleti. A ne moremo odločno dovolj naglašati, da enkratno čiščenje zob na dan nikakor ne zadostuje. Zobe je treba snažiti po vsakem obedu, osobito pa zvečer, preden gremo spat. Podnevi se vrši vsled neprestanega gibanja ustnih organov pri požiranju, grizenju in govorjenju nekako samočiščenje, ponoči pa, ko vsi organi mirujejo, tega ni; nasprotno se vsled odtoka nosnega sluzi v žrelno duplino razmere tako neugodno izpreme, da se v ustih nahajajoče se bakterije posebno lahko razplode in pomnože. — Snaženje zob dopolnimo z izmivanjem ust in žrela. Grgranje, kakor se po navadi vrši, z znanim hrkanjem in hruščenjem, ni posebno uspešno, ker je dokazano, da pride pri tem tekočina le do drgali, tako da se drgali same in pa zelo

važna zadnja žrelna stena ne izmijejo. Če si hočemo tudi žrelo temeljito izmiti, vzamemo požirek tekočine v usta, nagnemo glavo nazaj in pustimo tekočino mirno teči navzdol, ne da bi jo požrli. Pri tem se izmije tudi zadnja žrelna stena.

Naglašati je, da je za čiščenje zob uporaba krtačice in dobrega praška ali kake paste mnogo važnejša, kakor izmivanje ust. Žrelo pa si izčistimo le s pravilnim grgranjem. Najboljši zobni prašek je zmleta kreda, kateri lahko pridenemo kapljico metinega olja. Kakšno tekočino pa uporabljamo za redno grgranje, je precej vseeno, kajti popolnoma se ustna in žrelna votlina sploh ne da razkužiti. Popolnoma n. pr. zadostuje raztopina kuhinjske soli, kateri tudi pridenemo nekaj metinega olja. Mnoge, s toliko reklamo priporočane ustne vode, imajo le ta pomen, da nekaj bolje pokrijejo neprijetni duh, ki se nekaterim pojavlja iz žrela in da puste za nekaj časa v ustih prijeten okus. Razkuževalne moči pa nimajo večje, kakor solna raztopina. Kadar je res treba razkuževalno vplivati, na pr. pri gnojnih vnetjih zobnega mesa, pri vratnici i. t. d., pride skoraj le eno najizvrstnejše razkuževalno sredstvo v poštev, to je ustna voda peroxyd, ki jo z uspehom tudi stalno lahko uporabljamo. Pri uporabi te ustne vode se pojavi v ustih in žrelu mogočno penenje, s katerim se sluznica mehanično očisti, obenem pa vpliva pojavljajoči se kisik mogočno razkuževalno.

Sedaj k higijeni rok! Pravzaprav je samo ob sebi umljivo, da si roke tolikokrat očistimo, kolikorkrat si jih onesnažimo, vsaj pa vsakokrat pred jedjo. Posebno pozornost je obračati na nohte. V zanohtni nesnagi se različne bolezenske kali najtrdovratnejše drže. Pri otrocih, ki so lazili po tleh, se je n. pr. v zanohtni nesnagi eksperimentalnim potom konstatiralo bacile tuberkuloze. V kakšni nevarnosti so torej taki zanemarjeni otroci, ki si — kar je obča otroška navada — roke pogostoma vtikajo v usta! Treba je torej tudi nohte temeljito snažiti in sicer nam služi v to krtačica za roke. Ž njo, z milom in z gorko vodo si roke in nohte temeljito osnažimo in obenem tudi razkužimo. Snaženje nohtov je nekaj tako važnega, da moramo že otroke na to navaditi. Vsakemu otroku, ki hodi v šolo, mora biti nekaj samoobsebi umevnega, da si vsak dan večkrat, na vsak način pa zjutraj, pred obedom in večerjo očisti roke in nohte s krtačico in milom. Čistost in snažnost nohtov ni tedaj le znak kulture, temveč obenem ena najvažnejših zahtev higijene. Pri nas se vobče roke

Zahtevajte cikorijo v korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

mnogo manj gojijo, kakor v drugih deželah. K higijeni rok spada tudi, da so nohti gladko postriženi in da ne presegajo prstov. Človek ni žival roparica in ne rabi krempļjev.

Tudi glede nog ne moremo dovolj naglašati potrebo snaznosti. V tem oziru nas prekaša in nadkriljuje Orijent, dočim se v zapadnih deželah noge le malo goje. In vendar bi morali ravno mi zelo paziti na noge, ker jih oklepamo v tesne čevlje, ki jim zabranjujejo izhlapevanje in prezračevanje, medtem ko je v tem oziru Orijentalec s svojimi sandalami in šolni mnogo na boljšem. Zaradi tega tako pogosto čujemo tožiti o potnih nogah, vendar so dotičniki te nadloge sami krivi. — Vsak večer umijmo si noge z milom in uporabljajmo nogavice kvečjemu skozi dva dni. Kdor ima mokrotne noge, umiva naj jih dvakrat na dan in nato drgne s čistim špiritom, tudi naj vsak dan obuje sveže nogavice. S to priprosto metodo bo zanesljivo odpravil svojo nadlogo; tudi se mu ne bo več pripetilo, da bi se noge po daljši hoji ogulile. — Če se pa noge hudo pote, kar je zelo nadležno, potem je treba izdatnejših sredstev, ki jih more ordinirati le zdravnik.

K higijeni nog spada tudi, da nosimo prikladno obuvало, kajti premnoga nadležna obolenja, kakor ozeblina in kurja očesa, so le posledica neprimernih čevļjev, ki noge preveč tiščijo in ovirajo krvni obtok. Tudi v tem oziru vzemimo si kot vzor Amerikance, ki tudi pri najbolj bedasti modi nikdar ne pozabijo na praktične momente in na komoditeto. Amerikanski čevļji so se že zelo razširili po Evropi. Naglašati pa je treba, da amerikanski čevļj nikakor ni neokreten in bogve kako širok, kakor se splošno misli. Nasprotno, v amerikanski fazoni dobimo tudi najbolj elegantne koničaste damske čevļje. Amerikanska fazona se ozira le na obliko noge. Saj če pogledamo nogo, vidimo, da tvori na notranji strani tja do konca palca skoraj ravno črto in da se potem zaokroži čez ostale prste proti zunanji strani. Nato se ozira Amerikanec pri svojih čevļjih, katerih notranja plat je vedno ravna. Zunanja plat se potem lahko poljubno zaokroži do najbolj ozkih in koničastih čevļjev, če je seveda tudi noga primerno gracilna; a kljub temu taki čevļji ne bodo nikdar tiščali. Če se pa delajo čevļji tako, kakor pri nas, da postanejo na svojem spodnjem koncu od obeh strani enako koničasti, potem seveda morajo tiščati na palec in male prste. Posledica so kurja očesa in pa zveržene noge, kakor jih tako često vidimo. Vsled anatomsčno popolnoma neprimernih čevļjev je lepa noga dandanes prava redkost.

JOS. PREMK:

Berač Gregor.

Dri fari je pozvonilo. Rezko je odmeval zvonček po do-bravi in sem čez vas in kmalu je utihnil, da so se va-ščani malce začudeno spogledali...

— Kdo bi bil? — so ugibali. — Stari Trepotec je nekaj bolehen, pa se mu je že obrnilo na bolje. Kodrasovka je tudi nekam slaba, — morda je ona — stara je tudi že, ne bilo bi čudno. —

Tako so premišljevali, dokler niso zvedeli, da je umrl berač Gregor: zjutraj ga je našel poštar gori pod hribom trdega, zmrz-njenega.

Tudi do mene je prišla vest in žal mi je bilo Gregorja, ker večkrat je povedal kako dovtipno — posebno, če mu je kdo privoščil kozarček žganja.

Ni bil še ravno star ta berač Gregor; takole nekaj čez pet-deset jih je imel, dasi bi mu jih na prvi pogled vsak prisodil skoraj dvajset več, kar pa tudi ni čudno: toliko kot berač Gregor ni doživel kmalu kdo.

Včasih se je nekako razvnel, rdečica mu je podplula zgu-bana lica in tedaj je udaril po mizi in se pridušil.

»Kaj boste vi — jaz vem, kaj se pravi živeti!«

Nekoč sem sedel popolnoma sam v županovi krčmi in pre-biral stare knjige in enako šaro, ki je je vse polno na polici nad durmi, ko vstopi berač Gregor, prikima — menda v pozdrav, odloži torbo in palico ter se stegne po klopi ob peči.

Mrzel dan je bil, po Božiču nekako; izpod neba je pršilo, kar je menda prignalo tudi Gregorja na gorko.

Po kratkem pogovoru prisede k meni, si pomakne kučmo na tilnik ter pravi:

»Vam še nisem povedal, pa saj so vam mogoče že drugi, da je bilo z menoj nekdanj drugače, kakor je danes, ko moram od hiše do hiše!«

Nato je nekoliko pomolčal, kakor da zbira spomine...

»Gori pod brdom —« je pričel — »je bila hiša mojega očeta, rečem vam, ena najpremožnejših v vasi. Mene so name-nili, da pojdem v šole in postanem kaj več kakor kmet; starejši

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

brat pa naj bi imel posestvo in obema bi se dobro godilo. Pa je prišlo, da nisem ne jaz gospod, ne moj brat posestnik, ampak popolnoma drugače! V mestne šole sem hodil tri leta, a do učenja mi ni bilo, saj veste, kaj je otrok; starejši brat pa je umrl za sušico.

Tako sem ostal doma, da prevzamem nekoč, kar je bilo namenjeno bratu. Dobro se mi je godilo takrat! Ko sem odslužil vojake, mi je oče prepustil posestvo in kmalu nato sem se oženil. Oženil sem se in pomislite — nič manj nisem priženil ko dvajset tisoč. Ne lažem, verjemite! Ni bila ravno mlada ženska, stara pa tudi ne — okrog trideset jih je štela. Takrat sem bil najboga-tejši v celi fari. Lesno trgovino sem začel, štirje konji so rezgetali v hlevu, in če je bil dan lep in jaz dobre volje, sem se potegnil s kolesljem v trg, da se razvedrim. Na polju mi ni bilo treba delati, kaj bi s tistim robotanjem, ko mi je še enkrat več donašala trgovina. Pa je prišlo, ko ni nikdo mislil na to — žena je obolela, legla in čez osem dni smo jo pokopali, ravno na sv. Blaža dan. Pljučnica jo je pobrala! Bog ji bodi milostljiv, dobra ženska je bila in ne potratna.

Takrat sem imel komaj osemindvajset let, kaj sem hotel drugega, kot da se še enkrat oženim! In izbral sem si nevesto v trgu, hčer nekega trgovca, ki pa je bil že čisto pri koncu in bogve kako bi bilo z njim, da ga nisem jaz podprl. Tako sem zašel med trško gospodo. Povsod sem bil priljubljen, saj veste, kaj velja pošten človek. Čisto drugačno življenje sem začel živeti v drugem zakonu. Terezinka — kakor je bilo ime moji drugi ženi — je bila mlada, dvajset let, in navajena brezskrbnega, veselega in potratnega življenja. Venomer je stal naprežen koleselj in vsak dan je bilo kaj novega: zdaj na veselico v trg, v mesto v gledališče, pa sem ... pa tja ... skozi štiri leta. Za trgovino se nisem brigal skoraj nič, saj sem imel dovolj opravka s Terezinko, za poljedelstvo še manj — vse so delali drugi, kakor so hoteli, dokler ni prišlo, kar je moralo priti: na neki veselici v mestu se je Terezinka prehladila. Vso zimo je bole-hala in vso pomlad in poletje — jesen jo je pobrala in jaz sem bil vdruhič udovec. A dasi je šlo ž njo več kot polovico mojega premoženja, bi vendar rad videl, da bi še živela, ker Terezinko sem ljubil resnično. Črnolaso dekletce je bilo, ko sem jo spoznal in pozneje se je razvila v čudovito lepo žensko, le škoda, da ni poznala mere v veselju in uživanju ...

Eno leto sem bil sam, nato pa so me zopet začele obletavati muhe, da bi se oženil. In nisem pomišljal dolgo. Terezinka je imela mlajšo sestro Katinko, prava njena slika in prav tako živa in še bolj žejna večne zabave in veselja. Parkrat sva bila skupaj — takole sama in kmalu je bilo med nama dogovorjeno — oče pa tudi ni nasprotoval. No, spet se je pričelo življenje — to vam rečem! Mislil sem, da bo pač taka, kakor je bila Terezinka, a bila je še vse drugačna. Živ skratelj — tako vam pravim, ki ni ugnan ne po dnevi, ne ponoči! In jaz tepec sem se veselil ž njo, zapravljal in delal dolgove vsekrižem in vsepovsod — skozi tri leta! Ravno o Božiču pa je izginila in nisem je videl nikoli več... Že prej se je govorilo, da hodi v mestu z nekim častnikom, a jaz sem preveč zaupal v njeno poštenost, no, naposled, ko je izginila ž njo tudi zadnja vsota, ki je bila še v hranilnici, sem uvidel, da me je varala prav pošteno. Saj pravim, tako je — ako se človek pomeša, kamor ne spada. Tako je bilo z menoj pri koncu! Dolga čez glavo vsepovsod, ko so prišli možje pravice, so spoznali, da ni vse skupaj s kolesljem in zadnjim konjičem toliko vredno, da bi se pokrili dolgovi —

Gregor je hotel menda še nekaj povedati, pa takrat je vstopil oštir in se mu nasmehnil.

»No, kako je, Gregor? Ali si se prišel gret?«

Gregor je prikimal.

»In pa tukajle sem pravil, kako je bilo včasih —« je dejal.

»Saj pravim: tri žene sem imel in vse tri so bile dobre: prva me je obogatila, druga mi je zmanjšala davke, tretja me je pa še postavila na noge!«

»Kako to mislite?« sem ga vprašal.

»I no,« je dejal in se nasmehnil. — »Prva me je obogatila, lepo doto je imela; druga mi je toliko zapravila, da mi je zmanjšala davke; tretja pa me pripravila celo ob koleselj, da hodim sedaj peš. Bog z njimi! Ako se na sodni dan vidimo, jih pošteno priporočim!«

Nato je zopet legel na klop. — — — Tako mi je pripovedoval tisto popoldne berač Gregor, ko še gotovo ni mislil, da bo tako kmalu zmrznil.

Dva dni potem je bil pogreb, par starih ženic je bilo na pokopališču, ker dan je bil pust in žalosten, kakor Gregorjevo življenje potem, ko je izgubil tretjo svojo ženo.

Zahtevajte cikorijo v korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

MANICA KOMANOVA:

Vse ljubi.

Narodna pesem
nam slove tako:
»Ljubezen goreča
je bila in bo.«

O pesmica drobna,
resnična si ti,
saj sleherno bitje
ljubezen goji.

Ptičice ljúbijo
se med seboj,
in spletajo gnezdo
za zarodič svoj.

Cvetke preljube,
oj cvetke lepe
ljubeče dvigujejo
k solncu glavé.

A solnce se z neba
ozira ljubó
z zlatimi žarki
poljublja zemljó.

Oj vse, vse na svetu
zaljubljeno je,
zakaj ne ljubilo
bi mlado dekle!

Povest o smrti, ki je hotela izkušati človeka.

Smrt je stopila v sobo.

Majhen deček je ležal vročih lic v posteljici. Njegova mati se je sklanjala nad njim ter je tiho jokala.

Smrt je stopila k posteljici. A tedaj jo je uzrl deček ter je začel kričati.

»Nočem umreti! Nočem umreti! Mater imam, konjička imam na kolescih, bič imam in hočem ž njim pokati! Pusti me, nočem umreti! Nočem od svoje mamice!«

Milijonkrat in milijonkrat je že slišala smrt enake krike, a nikdar se ni doslej brigala zanje. Nikdar se ni domislila, da tiči za takim ugovarjanjem še kaj družega, kakor navada. »Kar ljudje delajo,« je mislila, »o tem tudi kriče.«

A danes je bila presenečena. Deček je zrl vanjo s prestrašenimi očmi, njegova mati je sicer ni videla, toda iztegnila je svojo roko, kakor bi hotela svoje dete ščititi. »Res čudno«, si je dejala smrt. »Tako tiho je pri nas, tak mir, tak pokoj, a na svetu nič kakor tekanje, nič kakor žalitve, nič kakor skrbi, a ljudje odhajajo vendar toli neradi z menoj!« In njen pogled je počival na dečku, ki se je njenega otlega pogleda bal še huje ter je prosil in tožil tem mileje.

»Pa ga pustim«, je menila smrt. »Vsaj enkrat počakam. Kdaj li me tak človek pokliče sam? Kdaj li bo hotel umreti? Poizkusiti hočem s tem dečkom. In odšla je. In deček je skočil iz posteljice ter je pokal s svojim bičem nad konjičkom.

*

Po mnogih letih nekega junijskega večera sta stopala po peščenih poti nekega vrta med dvema vrstama velikih rdečih rož dva mlada človeka gor in dol. Mladenič — oni deček — je vzel obe ročici zlatolase deklice med svoji, ji zrl v oči ter dejal: »Rad bi umrl, rad bi umrl, ker te toli ljubim!«

Smrt ga je čula. In ponoči, ko je mladenič legel, je smuknila na luninem žarku k njemu. Smehljala se je, toda mladi mož se je je prestrašil.

»Pusti me, pojdi proč! Saj sem živeti šele začel! Zdaj šele vem, kaj je življenje, kaj je sreča! Pusti me!«

»On me je sicer klical«, je mislila Smrt, »toda bodi! Pustim ga!« In odšla je.

*

Zlatolasa deklica je postala žena mladega moža in mladi mož je postal odličen mož, ne le v mestu, nego tudi v državi. Pridobil si je imetka, kralj ga je poklical na svoj dvor ter je okrasil njegove prsi z najredkejšimi redi, bil je spoštovan in ljubljen ter v svoji rodbini povsem srečen. Imel je zdrave, nadarjene in vesele otroke, njegova žena pa je bila v hiši solnčni žarek. — Ta mož je bil srečen.

»Sedaj pogledam k njemu«, je sklenila Smrt; »sedaj mu ne manjka nič družega kakor moj mir in moj pokoj, ki sta krona človeške sreče. Dà, k njemu pojdem.«

Dostojanstvenik je počival po obedu. Ležal je na dragocenem divanu, je gledal v strop in pušil drago smotko. Skozi odprto okno je slišal z vrta smeh in vrisk svojih otrok ter se je smehljajal. Lahen topel dih ga je obdal — Smrt je priletela v sobo.

»Pusti me, pusti me! Pojdi proč od mene!« — dostojanstvenik je iztezal svoje roke proti njej. »Nisem te klical, nočem te videti, ne grem s teboj! Ti brezčutnica, kaj ne vidiš, da imam otroke? Da živim šele sedaj? Zaradi otrok vsaj me pusti tukaj! Tiču dovoljuješ, da vodi svoje mladiče iz gnezda, a človeku niti tega ne privoščiš, ti surovinka!«

Zahtevajte Molinsko cikorijo!

Smrt je odšla. »Kako se je razjezil!« si je mislila, »ko sem ga hotela vendar le pogledati! Eh!«

*

In leta so potekala dalje in dalje. Dostojanstvenik je postal še spoštovanejši in še slavnější. V svoji rodbini je bil že ded in vnuki so bili zopet zdravi, veseli in nadarjeni ter so kobacali okoli starega gospoda.

»Sedaj«, si je rekla Smrt in je stopila naenkrat v sobo.

Toda starec je začel kričati: »Imej usmiljenje in ne jemlji me seboj! Vse moje življenje je bilo le delo in skrb — sedaj imam mir, pusti, da se odpočijem! Sedaj šele živim v svojih vnukih, preživljam iznova svoje življenje, a to življenje je mnogo slajše, kakor je bilo moje — pusti me! Pojdi proč!«

»Ljudje so res čudaki,« si je dejala Smrt. »Torej še zmerom noče iti z mano. Zares poizkušnja me zanima, toda traja vendarle že predolgo. Malo jo poženem.« In odšla je.

*

In v hiši starega dostojanstvenika je bila Smrt sedaj zelo pogosto v posetih. Starko ženo je odvedla seboj, vnuke je odnesla družega za drugim proč, sinovom in hčeram je ukazala oditi — v malo letih je stal starček v življenju osamljen, čisto osamljen, kakor samotno drevo na odprtem polju. A celó to drevo daje streho vsaj tičem v svojih vejah, le starček ni imel nikogar, le plačane služabnike v hiši, ki so mu služili sicer z rokami, a ne s srcem.

»Sedaj pojde starček rad!« si je rekla Smrt zadovoljno ter je šla k njemu.

Bil je jesenski dan, in starec je sedel na klopi na vrtu, kamor je sijalo solnce.

Tiho se mu je pridružila Smrt, da jo je moral starec čuti; dvignil je svojo glavo in od groze je vztrepetal: »Pojdi proč!« je ihtel. »O, pojdi strani, pusti me! Nočem oditi s teboj!«

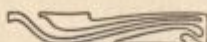
»Ti blaznik«, se je smehljala smrt, »kaj pa imaš še na svetu? Vse sem ti vzela. Pojdi, tudi ti prideš tja, kjer so vsi oni, ki si jih ljubil!«

Toda starec se je branil še huje: »Ne, ne jemlji me seboj! Še solnce imam in sedaj šele mi je na svetu všeč. Vse življenje me ni solnce nikdar dobro ogrelo!«

Tedaj se je Smrt razjezila: »Zdi se mi, da te ne bo nikoli volja, oditi z menoj! Ne, ne, moj dragi, že vidim, že vidim, kako neumno sem ravnala. Le pojdi, starče, le pojdi!« In starček je otepal s svojimi suhimi rokami proti njej, kakor bi se hotel ubraniti je, — toda Smrt je vzela njegovo dušo, jo stisnila in jo izluščila iz njega, kakor se izlušči jedro iz češplje, ter jo je odnesla s seboj.

Plačani služabniki so našli mrzlo truplo starca.

»Končno vendar!« so dejali. »Tak star hrust!«

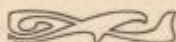

M. GASPARI:

Nimam biserov ...

Nimam biserov, cekinov in zlata,
da bi ž njim obdaril te kot kralj,
ko je spet poletna noč krasna,
ko je redki čas lepote vstal.

V polje pojdem motno razsvetljeno,
z rosnih trav ti bom kresnic nabral,
lepše so, kot vse zlato rumeno,
zdaj, ko spet je čas lepote vstal.

M. GASPARI:

Med nama.

Zasinil bo dan nad visoko goró, —
čez polje dekleta se bodo smejale,
nabirale rože, jih v láse dajale —
med nama ljubezni pa nič več ne bó.

Zamračil večer bo dobrovo temná,
po njej bodo mladi fantje vriskali,
visoke kresove bodo prižgali, —
med nama ljubezni pa nič več ne bó.

Med nama bo mrzlo in temno molčanje
in dolgo število pozabljenih krst,
krog naju bo črna trohljivost in prst,
visoko nad nama bo solnce nekdanje.

Zahtevajte cikorijo v korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

• RAZNOTEROSTI •

Samo majhen poizkus zadošča, da spoznate, da je Kolinska cikorija vsled prijetnega okusa in izvrstne barve boljša od vseh konkurenčnih cikorij, in zato opozarjamo slovenske gospodinjje, da zahtevajo v trgovinah izrecno le Kolinsko cikorijo, ki je na prodaj v korist naših narodnih društev.

Nadzornica vsega šolstva v Chicagu. Gospa Ellen Flagg-Young je bila nedavno imenovana za nadzornico vseh šol v Chicagu z letno plačo 48.000 K. V Zjedinjenih državah je samo še eno tako ugledno mesto nadzornika vseh šol, in sicer v New-Yorku, kjer opravlja to službo superintendent Maxwell ter ima isto plačo kakor gospa Flagg-Young. V Ameriki zavzemajo ženske kot šolnice sploh visoka mesta; tako je v Zjedinjenih državah osem vseučilišč, ki jih vodijo ženske.

Japonke. Največja čednost, ki diči japonsko ženo, mater in hčer, je pokornost. Najprej je pokorna staršem, potem možu, a naposled celo svojim otrokom. Preko teh mej vobče ne sega modrost japonske žene. Japonska dekleta se uče čitati, računati, igrati na kakem instrumentu in plesati. Ko odrastejo, jih starši omože, ne da bi se menili za to, ali so s tem zadovoljne ali ne. Kot soproga je Japonka sužnja, služkinja svojega moža. Po mnogih krajih si niti ne upa s soprogom sedeti za isto mizo. Ves dan se bavi z gospodinjstvom in ni nikdar v družbi z drugimi moškimi. Ako se pritožuje zaradi moževega slabega ravnanja, jo more mož takoj zapoditi. Kot udova je Japonka po postavi dolžna, da se pokori svojim sinovom; toda običaj zahteva, da jo obdajajo sinovi z nežno ljubeznijo. Jasno je, da po teh načelih vzgojene Japonke nimajo nikake volje, nikakega značaja, da so slabotna in nežna bitja, ki zaslužujejo naše sožalje. Zato ni čudno, da se je začela tuptatam dvigati tudi že japonska žena iz boljših krogov ter hoče predrugačiti in preurediti razmerje med možem in ženo na Japonskem. Preden se bo to v resnici izvršilo, bo pa preteklo seveda še precej časa. Sto in stoletni nazori, veke stare šege se ne dajo odpraviti mahoma.

Pomarančni liker. Olupi 8 pomaranč, in sicer prav tanko, da uporabljaš samo fine rumene olupke. Na to nalij liter čistega špirta in postavi steklenico na gorko, morda vrhu ognjišča. Pomni pa, da moraš steklenico vsak dan stresti, da se tekočina premeša. Po preteku 14 dni kuhaj $\frac{1}{4}$ ure sladkorja po okusu z litrom vode, in ko se ta sladkor shladi, mu primešaj precejeni špirit. Tako narediš tudi lahko limonov liker.

Svilnate šale operi z bencinom, kateremu prideni soli (na $\frac{1}{4}$ litra bencina 2 žlici soli). Položi in pritrdi šal na mizo na zganjeno rjuho. Potem pomakaj belo volneno krpo v pripravljeno tekočino ter drgni z njo po šalu, in sicer v isti smeri kakor tečejo niti. Tako očedi šal nalice in narobe. Če je šal zelo umazan, ga namakaj četrte ure v omenjeni tekočini, potem ga zbrši na obeh straneh s suho flanelo in ga zlikaj preko robca.

Kozarce in steklenice pomivaj s flanelo v mrzli vodi. Popolnoma čisto umite povezni na prtič, ki ga razgrni po mizi. Ko se je odtekla voda, zbrši stekleno posodo takoj s čisto plateno cunjjo. Če so steklenice motne, jih pomij z jajčnimi lupinami ali pa s svežimi koprivami. Splakni potem steklenice in jih povezni, da se osuše. — Jako nečiste steklenice očediš, če denes vanje za par dni prav ostrega gorkega luga in jih potem pomiješ še s peskom. — Plesnivi duh spraviš iz butelj, ako natreseš vanje zdrobljenega oglja in naliješ na to vroče vode, v kateri je stopljena soda. Pusti tako steklenice stati par ur, potem jih pomij.

Volneno ali bombažasto obleko občutljive barve operi takole: Zreži svež divji kostanj na listke, katerih vzemi polno pest na dva litra vode. Ta kostanj kuhaj pol ure, potem odcedi vodo in ko je hladna, operi v njej obleko: Ali pa kupi 7 dek perilnih korenin, namoči jih dan prej v dveh litrih vode ter jih kuhaj naslednjega dne malo dalje časa kakor kostanj. V precejeni vodi operi obleko, nakar jo izplakni v čisti vodi, kateri primešaj jesiha. Obleke nikdar ne ovijaj, nego jo le nalahko iztisni ter jo deni za nekaj časa med suhe robce, da se ne dotikajo mokri deli drug drugega ter da se obleka nekoliko osuši. Potem jo obesi v senco. Počasno sušenje škoduje barvam. Zato je dobro, če visi obleka na prepihu.

Škornji in čevlji ostanejo mehki in trpežni, če jih — dokler so še bolj novi, — večkrat namažeš z glicerinom, in sicer gornje usnje in podplate. To storiš najlažje zvečer, da so čevlji do jutra, ko jih obuješ, že popolnoma suhi. Če postopaš tako z obuvalom, ne potrebuje skoraj nobene drugega mazila ter ostane voljno in nepremočljivo.

Zahtevajte

cikorijo v korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

Slavno uredništvo!

Kot že večletna kupovalka »Ciril-Metodove« cikorije si nisem hranila listkov. Sedaj pa sem zvedela od prijateljice, da se listki lahko Vam pošljajo. Prosim Vas torej, blagovolite mi pošiljati list »Slovensko Gospodinj« brezplačno; za sedaj Vam pošljem samo dva listka, pozneje Vam jih pošljem več ter Vam obljubujem, da bom tudi nadalje kupovala in prijateljicam priporočevala »Ciril-Metodovo« in »Kolinsko« cikorijo.

Vam udana

Josipina Vrtačnik,

Ljubljana, Khunova cesta št. 21.

Slavna Jugoslovanska tovarna kavinih surogatov, Ljubljana!

Prosim, da mi pošljate naš tako priljubljeni slovenski ženski list »Slovensko Gospodinj«. Prišla sem v ta kraj šele pred pol letom, a nikjer nisem mogla dobiti naše »Zvezdne cikorije«. Nato sem naročila našemu trgovcu, naj si jo naroči, ako je že nimajo v trgovini, kjer on kupuje blago, pa naravnost iz Jugoslovanske tovarne. Potem jo je pripravil, odkod, ne vem. Zdaj že po večini rabijo naše gospodinje edino le »Zvezdno« cikorijo. Prosim, da mi pošljete tudi že potekli številki tega leta. Kot naročnino pošiljam priložene listke.

S spoštovanjem

Olga Podgornik,

Vrata 87, pošta Slap ob Idriji.

Slavno uredništvo!

Dovoljujem si Vam spet poslati par listkov. Vaše blago je izvrstne kakovosti, toda žal, premalo je v zalogah tega Vašega blaga tu v Mariboru, seveda, saj trgovci niso povsem narodni!

Pogostoma sem primorana kupiti nemški izdelek, ker tega primanjkuje. Sicer pa moram izreči, da sem z Vašo cikorijo jako zadovoljna in jo bodem priporočala v vseh znanih krogih!

Pozdravljam

Antonija Fürst,
Maribor.

Svetovno mojsterstvo v Industriji ur vendar doseženo!

Prevzette samojedine zaloge mi omogočuje za K 4.90 ponuditi eleg. posebno pločato amerikan. 14 kar. double-ziata švic. žepno uro. Ta ura ima dobro ideo 36 urno anker-kolesje premovane znamke »Speciosa« in je elektr. potom s pravim z. atom previečena. 4 letna garancija.

1 kom. K 4.90 2 kom. K 9.30

Vsaki uri je pridejana fino pozlačena verižica zastonj. Brez riziko, ker se zamenja ali denar vrne. Razpošiljanje po povzetju. E. Holzer, Krakovo, Stradom 18/62.

Slavno uredništvo!

V prigribu si usojam Vam poslati nekaj listkov »Kolinske« cikorije, ki nam jako ugaja, s prošnjo, da mi blagovolite pošiljati list »Slovensko Gospodinjo«. Rabim Vaš izdelek že od početka sem, a ker nisem vedela za odredbo, sem listke delj časa zametavala. Toraj prosim, pošiljajte mi označeni, za vsako slovensko gospodinjo zelo poučni list.

Velepoštovanjem

Franjica Avser, soproga poštnega uradnika,
Sv. Lucija ob Soči (Primorsko).

Slavno uredništvo!

Moja teta si je ustanovila lastno gospodinjstvo, v katerem rabi Vašo cikorijo. Doslej se je porabilo 4 škatlje cikorije, od katerih pošiljam listke. Prosim, bodite tako prijazni in pošiljajte »Slovensko Gospodinjo«, da bomo imeli poleg koristnega tudi zabavno.

Priporočala bom med sošolkami Vašo cikorijo, kar sem tudi doslej že storila in upam, da ne brez uspeha.

Z odličnim spoštovanjem

Slavica Knaflič, učenka, Gorica.

Iz upravnistva.

Cenjeni firmi

Henrika Francka sinovi

v Lincu!

(Gor. Avstrijsko.)

V odgovor na Vaše, cenjeno vprašanje z dne 18. aprila 1910 glede inseriranja v »Slovenski Gospodinji« Vam javljamo, da kot **zaveden slovenski list** prinašamo le **inerate čisto slovenskih in slovanskih turdk.** Zato priporočamo našim gospodinjam **izvrstno in priznano cikorijo iz naše Kolinske tovarne v Ljubljani.**

Upravištvo »Slov. Gospodinje«.

Slaščičarna Bogoslav Kalaš Slaščičarna

Cesar Franc Jožefova **Ljubljana** (nasproti glavne pošte)
cesta _____ Pri Maliču

priporoča svoje slaščice, bonbone i. t. d.

Vsako naročilo se točno in solidno izvrši.

Edina

KOLINSKA KAVINA PRIMES

je

najokusnejši

in edino

pristni slovenski izdelek

Modna in športna
✿ trgovina ✿

P. MAGDIĆ, LJUBLJANA

Nasproti glavne
✿ pošte ✿

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice, svilnate vezenine, čipke, čipkasto blago, vložki, fischus, Jabots, damski ovratniki in kravate, svilnati in baržun. trakovi, pozamentirija, porte, žnore, resice, krepinee, krepki in flori za žalovanje.

— **Serpe** —
iz svile in čipk.

Oprava za novorojenčke,
posteljne podloge in odeje za vozičke, sukanee za šivanje, pletenje in vezenje.

Dišave, mila in ustna voda.
Narodne vezenine,
zastave, trakovi, znaki i. t. d.

Perilne, volnene in svilnate

— **bluze** —

spodnja krila iz batista, kloba, listra in svile, hišne halje, predpasniki, vse vrste damskega perila, moderci, pasovi, rokavice, domači čevlji, galoše, nogavice, solnčniki, dežniki, pletene jope, čepice in gamaše za šport, žepni robci, kopalno perilo.

Posebni oddelek v I. nadstr. za

damske klobuke in slamnike,

oblike in vse nakitne predmete za klobuke, pajčolani

kitničarija in delavnica za moderniziranje klobukov
žalni klobuki vedno na skladišču.

Oddelek za gospode:

Klobuki, cilindri, slamniki in čepice.

Srajce, spodnje hlače, spalne srajce, predprsniki, ovratniki, zapestnice, žepni robci, kravate, nogavice, rokavice, naramnice, podveze, dr. Jagrovo zdravstveno perilo, dežniki, dežni plašči, galoše, gamaše, odeje za potovanje, palice, ščetke za obleko, lase in zobe.

Za turiste:

pelerine, nahrbtniki, dokolenice, gamaše, plezalni čevlji, vrvi, palice, cepini, dereze, aluminijeve posode, thermos.

Potrebščine
za sankanje, tenis in lovce.
Sokolske potrebščine.